

Redengevende omschrijving gemeentelijke monumentenlijst

Eekstraat 5

Monumentnummer : GM155

Straat : Eekstraat
Huisnummer : 5
Toevoeging : ---
Postcode : 6984 AE

Kadastrale aanduiding : Doesburg
Sectie : D
Nummer : 97

Naam object : --
Bouwjaar : 1900 en 1929
Architect : N.b.
Bouwstijl : traditionele bouwkunst en baksteen-expressionisme
Oorspronkelijke functie : schuur en woonhuis
Huidige functie : woonhuis

Inventarisatie/beschrijving : dhr. J. Krijnen
Datum beschrijving : 31-08-2015
Datum aanwijzing : 05-01-2016

Situering

Ten noordoosten van de stad Doesburg gelegen vrijstaande woning met schuur op een erf op ongeveer honderd meter van de hoofdweg gesitueerd. Het erf is aan de oostzijde gelegen. Aan de west- en zuidzijde van het woonhuis staan twee forse kastanjbomen en een oude hoogstam perenboom.

Opbouw

Vrijstaand pand op rechthoekige grondslag met begane grond en onderdaks de eerste verdieping onder een zadeldak. Het pand is rechtsachter onderkelderd. De schuur rechts van het woonhuis wordt door twee hangwerken op zolder in drie vakken verdeeld en heeft een zadeldak tussen topgevels.

Historie

Het huis en de bijbehorende schuur op het erf Eekstraat 5 lag ten tijde van de oprichting binnen de (kadastrale) gemeente Keppel¹. Vóór de ruilverkaveling die in deze regio in 1959 is doorgevoerd lag het huis met de schuur aan het oude tracé van de Eekstraat die ter plaatse een grote bocht maakte ten westen van het huidige recht getrokken tracé. Deze ontwikkeling verklaart de enigszins schuine positionering ten opzichte van de huidige toegangsweg die in 1959 is aangelegd.

Beknopte bouwgeschiedenis

Rond 1900 is de schuur rechts van het huidige hoofdhuis gebouwd als kleine boerderij met woongedeelte op het westen en erachter het stalgedeelte. In 1929 is ernaast de tegenwoordige woning gebouwd en nadien alleen op ondergeschikte punten aangepast, waarbij de verbreding van de gang ten behoeve van een keukenfunctie de ingrijpendste is geweest. Voorts zijn op de begane grond alle ramen vervangen en dubbele beglazing geplaatst. De schuur naast het huis is in 1981 aangepast voor volledige bewoning waarbij in het oorspronkelijke woongedeelte een garage werd ondergebracht. In 1978 was tegen de zuidzijde van de schuur al een serre gebouwd.

Exterieur

Het woonhuis heeft bakstenen, gemetselde gevels en is gedekt met een zadeldak tussen topgevels met windveren. De dakvlakken zijn belegd met grijs gesmoorde tuile du nordpannen. In het rechter dakvlak is een vierkant gemetselde, hoge schoorsteen opgenomen. De voorgevel heeft de voordeur rechts met een tweevaks venster met bovenlichten links. De voordeur is in een ondiepe portiek geplaatst en uitgevoerd met drie verticale vakken tussen staafvormige profielen met in het middelste vak een klein zeshoekig inspectieraampje. In de linker zijde van de portiek is meteen boven de rollaag van het trasraam een hardstenen gevelsteen opgenomen met vrijgehakt opschrift²:

J.H.Z. H.M. 19 1/9 29

Voor de voordeur ligt een gemetselde stoep belegd met gele cementtegels met kruisvormig antislipmotief. Het venster naast de voordeur heeft net als de vensters in de andere gevels schuingemetselde lekdorpelstenen die de rollaag boven het trasraam onderbreken. Voor de onderste vakken van de venster op de begane grond draaien met gehengen op duimen opgeklampte, houten luiken. Deze zijn in het verleden vervangen. Alle gevelopeningen worden ontlast door een staande, steenshoge rollaag met om en om uitgemetselde bovenste koppen tussen de strekken.

Centraal op de verdieping is een tweevaks venster met middenstijl en naar binnen draaiende ramen met enkel glas. In de top van de gevel is een versierend staafmotief gemetseld van vier verticaal iets naar achteren gekantelde, staande baksteen. De topgevel wordt begrensd door een met klossen opgevangen getimmerd dakoverstek, waarbij de klossen trapsgewijs naar boven verjongen. Tussen het venster en het staafmotief zijn vijf montagepunten met porcelainen isolatoren voor de bovengrondse stroomvoorziening bewaard gebleven. Vijf draden zijn vanaf de gevelisolatoren verbonden met een elektriciteitspaal in de tuin met eveneens vijf isolatoren. De paal is in

---

¹ Keppel, Sectie G, blad 01

² Het opschrift staat voor Johanna H. Zeevalking en Hendrik Maassen

het verleden herplaatst en de opstelling heeft momenteel alleen een decoratieve en ecologische functie.

De linker zijgevel bezit een tweetal vensters met vaste kalven en bovenlichten en wordt aan de bovenzijde afgesloten met een zinken mastgoot. De achtergevel bezit (van achteren gezien) eenzelfde venster rechts en een venster met twee draairamen in het onderste vak links. Op de verdieping twee smalle draairamen. De gevel is gelijk de voorgevel met een overstek op klossen afgesloten. De afwerking van de achtergevel ging op moment van schrijven voor het grootste deel schuil achter klimop. Geheel links is bij de bouw van het woonhuis een bakstenen gang onder plat dak naar de schuur gebouwd met een toegangsdeur naar buiten. In de hoek tussen deze gang en de schuur is in 1978 een houten serre met grote enkelruits glaspanelen geplaatst.

Tegen de rechter zijgevel is in het verleden de bestaande enkellaags gang uitgebreid en de ruimte tussen woonhuis en schuur gevuld met een tussenlid onder plat dak dat aan de rechterzijde aansluit op de schuur naast het woonhuis.

Interieur

Kelder: het huis is rechts achter onderkelderd, een ruimte die bereikbaar is middels een opgeklampte deur en houten trap onder de verdiepingstrap. De kelder heeft een betonnen vloer en dek en in de achtergevel een tweeruits kelderlicht.

Begane grond: De indeling bestaat uit een kleine hal rechts achter de voordeur met erachter de gang en open trappenhuis. De hal is belegd met gefigureerde cementtegels. De gang is in de jaren 1960 naar rechts verbreed ten behoeve van een keuken, waartoe een deel van de rechter zijgevel is gesloopt.

Vanuit de gang voert een trap met kwart beneden en eenvoudig geometrisch gedecoreerde trappaal en traphek met spijlen naar de eerste verdieping. Opmerkelijk zijn de afwisselend hoog en laag geplaatste horizontale regels tussen de spijlen. Vanuit de gang voeren paneeldeuren met architraaflijsten naar het voorste deel van de woonkamer en aan de achterzijde van de gang naar het achterste deel van de woonkamer. Ter plaatse van de achterste toegangsdeur was oorspronkelijk het toilet gesitueerd, maar deze is in verband met de doorloop verplaatst naar de schuur naast het huis. Rechts achter een korte gang in een tussenlid naar de schuur, waar een paneeldeur met vierruits roedenverdeling als voordeur fungeert. De deuren in het woonhuis zijn viervaks paneeldeuren, mogelijk een vroeg type Bruynzeeldeuren met in het bovenste vak drie ruitjes, waarvan het middelste breder is.

De woonkamer links in de plattegrond had oorspronkelijk een verdeling in voor- en achterkamer met suite-deuren, die in het verleden zijn verwijderd. Een deel van de scheiding is blijven bestaan in de vorm van een inbouwkast met glas, gevat in roeden in de bovendeuren. Naast de toegangsdeur in de voorste kamer staat een eenvoudig gedecoreerde, houten schouw met aan art-deco refererende consoles onder de schouwmantel. Rechts van de schouw een tweede toegangsdeur. Beide toegangsdeuren zijn voorzien van een sterk geprofileerde kroonlijst.

In de woonkamer is de verdiepingsbalklaag volledig in het zicht en bestaat uit een enkelvoudige balklaag van dunne, hoge balken met kleine kraal op de hoeken. De kamer wordt van daglicht voorzien door een tweevaks kozijn met vaste onderramen en klapparamen in de bovenlichten, twee vaste ramen met bovenlichten in de linker zijgevel en twee vergelijkbare vensters in de achtergevel.

Eerste verdieping: de indeling bestaat uit een kleine centrale overloop, een kamer aan de straatzijde en een L-vormige kamer aan de achterzijde. Alle ruimten zijn onderdaks ondergebracht en de beide kamers worden door vensters met draairamen in voor- en achtergevel van daglicht voorzien. De vensters zijn voorzien van architraaflijsten en geprofileerde vensterbanken uit de bouwtijd. De draairamen en het beslag zijn in het verleden vervangen. De achterste kamer krijgt overigens bovendien daglicht door een modern dakraam. De kapconstructie is deels in het zicht en bestaat uit een met kraaldelen beschoten kap met gordingen die in het midden van het pand door een enkel kreupel spant wordt ondersteund.

Vliering: vanuit de overloop voert een rechte laddertrap naar de vliering. Hier is de kapconstructie en dakbeschoot van eenzelfde uitvoering als op de eerste verdieping, zij het ongeschilderd.

Schuur

De schuur naast de woning heeft gemetselde bakstenen gevels in kruisverband voorzien van een trasraam. De overgang naar het opgaande werk is gemarkeerd met een rollaag. De voegen zijn voorzien van een daggestreep. De schuur is voorzien van topgevels met windveren zonder wolfseinden. Op de daken liggen hergebruikte muldenpannen die van elders afkomstig zijn. De bedrijfsgevel aan de oostzijde bezit twee grote getoogde wagendeuren, geflankeerd met twee kleine half rond getoogde gietijzeren stalramen met geheel links en rechts in de gevel opgeklampte staldeuren met kraaldelen, alles afgehangen in smeedwerk.

Boven de staldeuren een hooiluikopening met segmentboogvormige rollaag, waarvan het luik in het verleden is verwijderd en een draairaam in de opening is geplaatst. De luikduimen zijn nog aanwezig.

In de beide lage zijgevels zijn enkele gietijzeren stalramen aanwezig, in de linker gevel is ter plaatse van de corridor met de woning een deuropening aanwezig, aan de rechter zijde een brede opening met aluminium kanteldeur.

De achtergevel aan de westzijde kon door de aanwezige klimop niet bekeken worden. Het interieur van de schuur is in 1981 volledig omgebouwd naar een woningfunctie, waarbij een nieuwe verdiepingsvloer is ingebracht. Hiervoor zijn de oude vloerplanken hergebruikt. De kapconstructie is een gordingenkap, ondersteund door twee hangwerken van machinaal gezaagd rechthoekig vurenhout.

Bouwdossiers

20-02-1978   bouw serre
19-08-1981   veranderen van een schuur/garage

Literatuur

Niet bekend

Waardering

Het erf Eekstraat 5 is ontstaan rond 1900 en in 1929 uitgebreid met een apart woonhuis in sober baksteen-expressionisme. De hoofdvorm, opzet, architectuur en interieurindeling en –afwerking zijn sinds de bouwtijd vrijwel gaaf bewaard gebleven. De schuur is in hoofdopzet en de architectuur van de oostelijke voormalige deelzijde goed bewaard gebleven. Het verschijningsbeeld van het erf is zodoende aan de oostzijde (Eekstraatzijde) sinds de bouw van het huis nauwelijks gewijzigd. Van belang voor de waardebeoordeling geldt de behouden gebleven architectuur, historische indeling en afwerking van de woning alsmede de globale verschijningsvorm en de ruimtelijk-historische relatie met het boerenerf met schuur, hoogstam peren- en notenboom.

Het object Eekstraat 5 is van belang voor de gemeente Doesburg vanwege architectuurhistorische landschappelijke en cultuurhistorische waarden. Het huis is samen met de schuur landschappelijk van belang vanwege de bijdrage van de bewaard gebleven hoofdvorm aan de lokaal-topografische situatie. Het huis is cultuurhistorisch van belang als bewaard gebleven voorbeeld van een kleinschalige boerderij uit het begin van de twintigste eeuw waarvan de ligging de resultante is van de oude loop van de Eekstraat voor de ruilverkaveling van 1959.